

Verksamhetsplan för kompetens- och projektplattformen Hållbart resande väst 2018

Bakgrund

I juni 2015 beslutade kollektivtrafiknämnden att en kompetens- och projektplattform för Hållbart resande – *Hållbart resande väst*, skulle startas upp inom avdelningen för kollektivtrafik och infrastruktur. Syftet med satsningen är att stärka kollektivtrafiken, men också få fler att förflytta sig/resa till fots, med cykel, samåka och nyttja resfria möten runt om i Västra Götaland och Halland. Detta dokument avser att visa riktning och mål för verksamheten inom Hållbart resande väst, för 2018 och på längre sikt.

Vision

Visionen för kompetens- och projektplattformen Hållbart resande väst är att individer och organisationer i Västsverige ska ha kunskap, insikt och verktyg för att välja att resa hållbart.

Syfte

Hållbart resande väst syftar till att få fler människor att resa hållbart. Med hållbart resande menas transporter och resande som är effektiva och bra för såväl samhällsutveckling och ekonomi, som miljö och hälsa. Vi vill få fler att åka kollektivt, cykla, gå, samåka och nyttja resfria alternativ.

Mål

Utgångspunkt för Hållbart resande västs arbete är det regionala trafikförsörjningsprogrammet och det övergripande målet: *"Andelen hållbart resande ökar i hela Västra Götaland och kollektivtrafikresandet fördubblas för en attraktiv och konkurrenskraftig region"*. Hållbart resande västs arbete kan även kopplas till flera regionala och nationella mål, bland annat regionens mål om det goda livet samt Sveriges och regionens miljö- och folkhälsomål.

Långsiktiga mål för verksamheten

- Bidra till förändrade attityder och påverka beteenden för att främja hållbara resor.
- Skapa incitament och åtgärder som stärker hållbara resor.
- Bidra till att hållbart resande integreras i kommunal och regional samhällsplanering.
- Bidra till att skapa hållbara och aktiva resmönster för barn och unga.

Prioriteringar för 2018

- Arbeta för att hitta smarta lösningar för att utveckla hållbart resande på landsbygd.
- Satsning på att tillsammans med Västtrafik engagera företag och organisationer att jobba med hållbart resande i tjänsten och för de anställdas resor till och från arbetsplatsen.
- Verka för ett ökat hållbart och aktivt resande bland barn och unga.

Årsvisa, mätbara mål för verksamhetsåret 2018

- Genomföra minst sex projekt under verksamhetsåret 2018 i syfte att påverka människor i Västsverige till ett mer hållbart resande.
- Besöka och föra dialog med de delregionala kollektivtrafikerådens tjänstemannanätverk om hur vi kan utveckla hållbart resande på landsbygden.
- Genomföra sex nätverksträffar inom nätverket för Hållbart resande för kommuner och organisationer i regionen i syfte att inspirera, sprida kunskap och underlätta samarbeten kommuner emellan.
- I genomsnitt ha 30 kommuner och organisationer representerade under nätverksträffarna.
- Att 90 procent av deltagarna på nätverksträffarna är nöjda med innehållet.
- Utveckla kommunikationen via hemsida, Facebook och Instagram enligt mål i verksamhetens kommunikationsstrategi.
- Vara involverade i minst två samverkansprojekt kopplat till samhällsplanering med syfte att integrera hållbart resande i kommunal och regional samhällsplanering.

Uppföljning

Hållbart resande väst följer upp verksamheten genom en årlig rapportering till kollektivtrafiknämnden. Verksamhetsuppföljningen kommer att innehålla en ekonomisk redovisning, uppföljning av aktivitets- och verksamhetsmålen samt en redogörelse över resultat av de projekt som genomförts. För respektive projekt formuleras specifika projektmål och uppföljning görs för varje projekt. Verksamhetsuppföljningen ligger även till grund för verksamhetsplanen för kommande år. En mindre omfattande rapportering görs även som delårsredovisning. Delårs- och årsrapporteringen kommer att ligga i samband med övrig rapportering från avdelning för kollektivtrafik och infrastruktur till kollektivtrafiknämnden.

Arbetsätt

Hållbart resande väst verkar på en övergripande strategisk nivå för ett ökat hållbart resande. Det gör vi genom påverkansarbete i olika forum, vi driver och utvecklar projekt, är kunskapsstöd inom hållbart resande för kommuner och organisationer i Västsverige. Det finns också möjlighet för organisationer att söka medel från HRV för att genomföra projekt i enlighet med de uppsatta målen i verksamhetsplanen. Medlen tas från HRVs budget och avsätts som en särskild budgetpost. Hållbart resande väst finns på sociala medier så som Facebook och Instagram.

Projekt – genomförande och utveckling

Hållbart resande väst driver och utvecklar projekt på en övergripande strategisk nivå som kommunerna i Västra Götaland och Region Halland lokalt kan genomföra. De flesta projekt som drivs har en regional projektledare samt en lokal projektledare i varje kommun som deltar.

Varje projekt har en tydlig projektplan med uppföljningsbara mål som utvärderas. I varje projektplan beskrivs hur resultat, erfarenhet och information om projektet ska spridas, bland annat genom deltagarna själva. Detta kan göras genom blogginlägg, sociala medier eller genom ambassadörskap på arbetsplatser och liknande

Vidare samlas goda exempel och projektförslag på Hållbart resande västs hemsida som kommuner på eget initiativ kan genomföra lokalt.

Hållbart resande väst erbjuder kommuner att delta i ett flertal projekt. Under 2018 är målsättningen att kunna erbjuda följande projekt:

- **Cykelvänlig arbetsplats** – En tävling för arbetsplatser i Västsverige med syfte att underlätta för de anställda att cykla till och från jobbet.
- **Vintercyklist** – Utvalda sommarcyklistor/bilister får testa på hur det är att vara vintercyklist. I utbyte mot information om vinterväghållningen får cyklisterna dubbdäck och stöd från inspiratör.
- **Buss ohoj!** Ett projekt kring kombinationsresor med kollektivtrafik och vikcyklar. Ett antal testpersoner testar att kombinera kollektivtrafik med vikcykel till och från jobbet.
- **Hållbart resande, Internt VGR** - Ett pilotprojekt på temat hållbara resor på arbetsplatser. Syftet är att påverka medarbetare att resa mer hållbart. Piloten genomförs på en av våra egna verksamheter, Södra Älvsborgs Sjukhus, och startar med en kartläggning av dagsläget, för att sedan gå över i en fas där flertalet beteendepåverkande åtgärder genomförs. Efter avslutat projekt utvärderas och paketeras projektet för att erbjudas internt inom VGR genom klimatväxlingsprogrammet samt externt till kommuner och organisationer.
- **Hållbart resande, Externt.** En satsning tillsammans med Västtrafik med syfte att engagera företag och organisationer att jobba med hållbart resande i tjänsten och till och från arbetsplatsen.
- **På egna ben** - är en utmaning för elever i årskurs 4–6 som handlar om att ta sig till skolan genom att cykla, gå eller åka kollektivt och skipa de ofta korta bilresorna. HRV stöttar projektet finansiellt, projektet leds av Trafikkontoret i Göteborgs Stad men är öppen alla för kommuner i Västra Götaland och Halland.

Hållbart resande väst jobbar ständigt med att ta till sig nya projektidéer inom verksamhetens områden. Utöver ovan namngivna projekt kommer speciellt fokus finnas på att utveckla och genomföra projekt eller samarbeten i enlighet med verksamhetens prioriteringar för 2018.

Kompetensstöd och omvärldsbevakning

Hållbart resande väst finns som kunskapsstöd till kommunerna i Västra Götaland och Halland. Vi för gärna en dialog med kommuner om utmaningar och behov kring hållbart resande samt kring hur vi kan jobba gemensamt med hållbart resande. Vi bevakar vad som sker inom området hållbart resande i Västsverige, Sverige, Europa och övriga världen och sprider goda exempel genom vår hemsida, Facebooksida och Instagram.

Nätverket en del av kunskapsstödet

Hållbart resande väst driver nätverket för hållbart resande. Syftet är att kommunicera och sprida arbete som syftar till ett mer hållbart resande bland kommuner i Västsverige. Kommunerna bjuds in att delta i gemensamma projekt och aktiviteter samt bidra med uppföljning och spridning av resultat. Nätverket är även ett forum för projektutveckling, där initiativ och idéer till olika gemensamma projekt kan lyftas.

Strategiskt påverkansarbete

Det hållbara resandet påverkas även av styrmedel och incitament så som lagar och regler, skatter och subventioner. Här har Hållbart resande väst begränsat inflytande men ambitionen är att jobba med påverkansarbete på nationell nivå för att det ska bli lätt för individen, företag och organisationer att välja hållbara resätt.

Medfinansiering i projekt

Hållbart resande väst avsätter en budgetpost för att organisationer med specifik kunskap inom områden kopplade till hållbart resande ska kunna genomföra projekt. Särskilda riktlinjer för dessa kommer att tas fram. Hållbart resande väst fungerar då som finansiär och samarbetspartner, men deltar inte operativt i projektgenomförandet.

Avgränsningar

De aktiviteter som Hållbart resande väst genomför ska utgå från:

- Regional samordning och lokalt genomförande.
- Regelbundna vardagsresor, så som arbetspendling, skolresor och resor till fritidsaktiviteter.
- Spridning av erfarenheter inom området, från nationellt och internationellt håll.

Hållbart resande väst arbetar därmed inte med godstransporter, fordon och bränslen, byggande och planering av infrastruktur eller linjenätsutformning och turutbud i kollektivtrafiken. Hållbart resande väst arbetar heller inte med genomförande av detalj- eller översiktsplaner.

Aktörssamverkan

En bred aktörssamverkan är grundläggande för arbetet med Hållbart resande väst och engagemang och delaktighet från Västsveriges kommuner är en förutsättning. Dessutom krävs ett nära samarbete med Västtrafik och Hallandstrafiken för att skapa handlingskraft i arbetet. Här finns även en tydlig koppling till Västtrafiks uppbyggnad av en kombinerad mobilitetstjänst. Trafikverket är en annan viktig samarbetspartner för information kring kommande infrastruktursatsningar, men även som kompetens- och kunskapsstöd. Vidare är kommunalförbunden i Västra Götaland viktiga samverkanspartners. I dagsläget är Göteborgsregionens kommunalförbund en aktiv samarbetspart för Hållbart resande väst. Tillsammans drivs nätverket för hållbart resande. För att utveckla ett hållbart resande internt inom Västra Götalandsregionen krävs ett samarbete med organisationens miljöavdelning. Miljöavdelningen hanterar bland annat medel kopplade till klimatväxlingen inom VGR och samordnar ett nätverk med interna miljösamordnare. Det krävs också samarbete med folkhälsoavdelningen, HR-avdelningen och Västfastigheter. Arbetet med Hållbart resande väst inkluderar samarbete och kunskaps- och nätverksutbyte med Länsstyrelsen, övriga regioner, nationella myndigheter, föreningar och företag som exempelvis NTF, Cykelfrämjandet med flera.

Kommunikation, namn och varumärke

En kommunikationsstrategi och kommunikationsplan för Hållbart resande väst är framtagen och uppdateras löpande. Varje delprojekt har en kommunikationsplan eller kommunikationsbedömning kopplad till sig.

Plattformen har ett "märke" och ett tydligt grafiskt manér, som direkt kopplar an till Västra Götalandsregionen och till Region Halland. Kopplingen är viktig för att visa att organisationerna bakom plattformen tar ett övergripande ansvar, driver och finansierar i dessa frågor. Varumärket Västra Götalandsregionen ska stärkas av kopplingen till Hållbart resande Väst, och tvärtom. Även varumärket för territoriet Västra Götaland ska stärkas av denna satsning.

Andra samarbetsaktörer syns på olika sätt i plattformens kommunikation, beroende på sammanhang.

Både projekt och plattform har ett stort utrymme för grafiska anpassningar, sett i relation till Västra Götalandsregionens grafiska profil, eftersom verksamheten drivs i samarbeten med andra aktörer. Det ska dock alltid vara tydligt att Västra Götalandsregionen och Region Halland är avsändare/samarbetspartner.

Organisation

Hållbart resande väst leds av en styrgrupp med representanter från avdelningen för kollektivtrafik och infrastruktur. Det finns en projektgrupp med representanter från avdelningen för kollektivtrafik och infrastruktur (VGR), avdelningen för kommunikation och externa relationer (VGR), Region Halland, Göteborgsregionens kommunalförbund, Energikontoret, Västtrafik och Hallandstrafiken.

Finansiering

Finansieringen av Hållbart resande väst kommer till största del från kollektivtrafiknämndens budget. Region Halland går in med en medfinansiering vilket gör dem till part i plattformen och möjliggör för halländska kommuner att delta i projekt, nätverk och annat som Hållbart resande väst erbjuder.

Under 2018 finns en ambition att växla upp verksamheten genom extern finansiering, till exempel genom deltagande i EU-projekt eller genom medel från statliga myndigheter och initiativ.

2018 kommer det finnas finansiering från VGR:s klimatväxlingsprogram. Dessa medel föreslås vara viktiga för att arbeta med hållbart resande internt i VGR:s organisation.

Tabellen nedan anger en ungefärlig uppskattning av hur resursfördelningen kommer att se ut 2018.

Budget	2018
Aktivitet	Uppskattad kostnad
Projekt- processledning	1 600 000
Kommunikationsaktiviteter i syfte att kommunicera HRV	100 000
Projekt	
<i>Cykelvänlig arbetsplats</i>	300 000
<i>Vintercyklisten</i>	300 000
<i>Buss ohoj</i>	300 000
<i>Hållbart resande, internt - SÄS</i>	70 000
<i>Hållbart resande, externt- Västtrafik och företag</i>	150 000
<i>På Egna ben</i>	350 000
Nätverket	120 000
Processutveckling/utredningar	500 000
Landsbygd workshop	100 000

Kompetensutveckling (konferenser/studiebesök/utbildning)	80 000
Medfinansiering projekt	400 000
Övrigt (oförutsedda utgifter, fördyringar av projekt)	130 000
Totalt	4 500 000

Tidplan

Planering, genomförande och uppföljning av projekt sker löpande under året. Projektgruppen har en verksamhetsplaneringsdag under hösten. En verksamhetsplan för 2019 tas fram under senare delen av hösten 2018.

Utvärdering sker av varje enskilt projekt. En övergripande utvärdering och uppföljning av 2018 års verksamhet sker vid årsskiftet 2018/2019 och presenteras för kollektivtrafiknämnden.